

KORTWEG

Driemaandelijks tijdschrift van het Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Erkenningsnummer P206416 - Afgiftekantoor Brussel X - Kortweg
Verantwoordelijke Uitgever: Willemsfonds BHG, Andrée De Jonghstraat 12/17, 1020 Laken - Tel. 0497 58 54 96 - E-mail: suzanne.terhaar@willemsfonds.be - Website: www.willemsfondsbrussel.be

Nr. 86
april '21

Digitale activiteiten
pagina's 2 - 3

Meer dan 50.000!
pagina 4

Poëzie in tijden van selfies
pagina 8

Art Nouveau en Art Deco rond de Maalbeekvallei

Wandeling rond de vijvers van Elsene

Wie wilt er niet wonen in het idyllische groen van de Maalbeekvallei? De natuur is hier gerecupereerd in vijvers, rotsen, fontein en de voortuintjes. Het georkestreerde landschap reflecteert zich in het wateroppervlak en in de architectuur. Het ene aristocratische huis is al chiquer dan het andere, gebouwd in een diverse vormtaal van stijlen.

Op deze geleide wandeling - met een gids van Korei - voert art nouveau de boventoon voor de huizen die in de vorige eeuwwisseling werden gebouwd. De architecten Ernest Blerot en Ernest Delune waren qua talent aan elkaar gewaagd en bouwden elk, rond de vijvers, meer dan een dozijn huizen. Elke gevel is gehuld in een maatpak van zijn tijd. Na de eerste wereldoorlog verandert de architecturale smaak en zoekt men oplossingen voor het wooncomfort zoals in 'La Cascade' van architect René Ajou. Architect en bouwpromotor Jean-Florian Collin, de stichter van Etrimo en Stanislas Jansinko bouwen op hun beurt spraakmakende appartementsgebouwen.

Tal van kunstenaars, dichters en schrijvers hebben rond de vijvers gewoond: Camille Lemonnier, Emile Verhaeren en niet te vergeten 'Akarova', danseres, decorontwerpster, schilderes en beeldhouwster. De vijvers slingeren zich doorheen het landschap en monden uit in de bron: de site van de abdij van de cisterciënzers. Op deze site zal later Henry van de Velde de school 'La Cambre' oprichten naar het voorbeeld van de *Kunstgewerbeschule* in Weimar. Als je wil deelnemen aan deze wandeling van Willemsfonds Zuidoost-Brussel, schrijf je dan snel in.

Zondag 2 mei om 13u30 en 15u15
Heilig-Kruisplein, Elsene
8 euro
Info & inschrijvingen: hans@willemsfondsbrussel.be

38 59 60 71 81 Flagey

! Om deze wandeling te laten doorgaan, zijn we afhankelijk van de coronamaatregelen die in mei zullen gelden. Er is alleszins ruimte voor maximaal 9 deelnemers per wandeling.

Causerie

De leefwereld van Charles Potvin

Enige tijd geleden schreef Christoph De Spiegeleer een bijzonder interessant boek over Charles Potvin (1818-1902), een ietwat vergeten Brusselse liberaal. Verderop in deze Kortweg - op pagina 8 - kan je onze recensie lezen van dit boek. Toch willen we graag nog wat dieper ingaan op de figuur Potvin, alsook op de bijzondere progressistische liberale cultuur in Brussel in de XIXe eeuw en de intellectuele leefwereld van Charles Potvin.

Daarom organiseren we op 15 juni - we hopen dan terug fysiek te kunnen samenkomen met een beperkt publiek - een causerie waarbij de auteur toelichting zal geven en ons meeneemt naar de 19e eeuw, waarbij we ook figuren als Victor Hugo en Giuseppe Mazzini tegenkomen. Dit alles in het prachtige kader van het Huis der Kunsten in Schaarbeek.

Dinsdag 15 juni om 19u00
Huis der Kunsten,
Haachtsesteenweg 147, Schaarbeek
Gratis
Info & inschrijvingen:
schaarbeek@willemsfondsbrussel.be

25 62 92 Robiano 92 93 Sint-Maria

! Voor het laten doorgaan van deze causerie zijn we afhankelijk van de coronamaatregelen die gelden in juni.

Save the date: enkele activiteiten om naar uit te kijken in het najaar!

Museum Soiree
28 augustus 2021

Brussels Planetarium Poetry Fest
10-11 september 2021

Optreden Brussels Concertband
3 oktober 2021

Nieuwjaarsconference
15 januari 2022

Digitale wandeling door Antwerpen

Met de huidige coronamaatregelen in het achterhoofd lijkt een mooie stadswandeling in grote groep iets utopisch, maar niets is minder waar! Het Willemsfonds Schaarbeek-Evere-Sint-Joost organiseert daarom op zaterdag 17 april een virtuele stadswandeling te Antwerpen. De wandeling staat in het teken van de Antwerpse stadsvernieuwing, waardoor hele wijken een ware transformatie ondergaan.

Onze virtuele tour begint aan het Centraal Station, om vervolgens via Park Spoor Noord en de Cadixwijk naar het prachtige Havenhuis te gaan, dat we tevens binnenin gaan bekijken.

- 🕒 **Zaterdag 17 april om 10u00**
- 📍 **Digitaal: de link krijg je na inschrijving**
- € **Gratis**
- 📧 **Info & inschrijvingen: pjdecoster@willemsfondsbrussel.be**

Vanitas, van illusie tot verlossing

Een duik in muziek en kunst

Op 14 mei laten de musici van La Cetra d'Orfeo en kunsthistorica Muriel De Groef ons kennismaken met Vanitas, een genre in de stillevens schilderkunst dat in zwang was tijdens de 16de en 17de eeuw.

De in het Erasmushuis tentoongestelde werken gaan in dialoog met de melancholische en diepzinnige werken van componisten uit diezelfde periode. De kunsthistorica geeft toelichting bij de ten gehore gebrachte stukken.

Programma

- Schilderijen en etsen van Bosch, Dürer, Metsys, Van Cleve, Holbein, Huys, Boel, Jordaens, ...
- Muziek van Campion, Landi, Frescobaldi, Marini, Carissimi, Kempis, Corelli, Erlebach, Vivaldi.

- 🕒 **Vrijdag 14 mei om 20u00**
- 📍 **Digitaal: ingeschreven deelnemers krijgen een dag voor het concert de link doorgestuurd. Deze link blijft een week geldig.**
- € **Gratis**
- 📧 **Inschrijvingen: <http://erasmushuis.willemsfondsbrussel.be>**

Georganiseerd door het Erasmushuis, in samenwerking met het Willemsfonds, het Davidsfonds en het Masereelfonds.

Met WF Tremelo ontdek je Tenerife vanuit je zetel

Droom even weg en ga virtueel op vakantie naar Tenerife onder de deskundige leiding van onze nationale voorzitter Amand Dewaele.

Tenerife is het grootste eiland van de Canarische Eilanden, een tot Spanje behorende eilandengroep in de Atlantische Oceaan. Het eiland ligt op ongeveer 400 km van de kust van Marokko en de Westelijke Sahara en is met bijna 900.000 mensen het eiland met de meeste inwoners van Spanje. Evenals de buureilanden is het een eiland van vulkanische oorsprong. De grootste vulkaan van het eiland is El Teide, die met 3718 meter meteen de hoogste berg van Spanje is.

- 🕒 **Donderdag 15 april om 19u00**
- 📍 **Digitaal: de Zoom-link ontvang je na inschrijving**
- € **Gratis voor leden, €5 voor niet-leden**
- 📧 **Info & inschrijvingen: Rogervoeten.miekedegroen@telenet.be**

Doe rustig - Erhan Demirci

De stand-up comedyshow met Erhan Demirci in het Vaudeville Theater, oorspronkelijk gepland op 26 februari, is uitgesteld naar vrijdag 28 mei. Na de paasvakantie hakken we de knoop door of het met de coronamaatregelen mogelijk wordt om de show effectief te laten doorgaan (voor beperkt publiek). Hou dus zeker <http://erhan.willemsfondsbrussel.be> in de gaten of schrijf je in voor onze nieuwsbrief. Zo blijf je op de hoogte en kan je je inschrijven, indien we groen licht krijgen.

De nieuwjaarsconference met Bert Kruismans, Jan De Smet en Karl Meersman in het Vaudeville Theater werd wel geannuleerd dit jaar. Gelukkig kunnen we al wel bevestigen dat de show in 2022 zal terugkeren, op 15 januari.

Interlitratur

De wereld in verhalen vormt zich verder!

In onze vorige Kortweg gaven we je al een inkijkje in de eerste 3 activiteiten die we voor Interlitratur dit jaar online beschikbaar maakten.

De wandeling rond Christine Brooke-Rose doorheen Schaarbeek is intussen vele malen bekeken en gewandeld en dus is het tijd om een nieuwe wandeling te presenteren: een Berberse wandeling doorheen Molenbeek.

Op stap met Berberse Brusselaars

We starten deze wandeling aan het Kaaitheater en worden door verschillende Molenbekenaars meegenomen door hun gemeente. Zowel tekstueel, muzikaal als poëtisch worden verhalen verteld met de omgeving als decor. Tijdens deze wandeling wordt er stilgestaan bij de verschillende aspecten van de Amazigh cultuur. Zo worden er verschillende Berberse, Tarafit en Arabische werken gepresenteerd met gepaste vertaling naar het Nederlands en Frans. We brengen de gedichten tot leven via liederen en laten de wandelaar de wereld van de Berbercultuur ontdekken. Je wandelt en houdt halt op 10 verschillende plaatsen waar je een video te zien krijgt op je smartphone. Ga naar buiten, geniet van de verhalen, de muziek en poëzie en bovenal: laat je verrassen.

Deze wandeling is vanaf 31 mei beschikbaar.

Andere Interlitratur-activiteiten

Naast deze wandelingen, presenteren we nog enkele online activiteiten. Je kunt deze allemaal bekijken op www.interlitratur.be. Houd deze website dus zeker in de gaten voor al het moois dat ons festival nog gaat aanbieden.

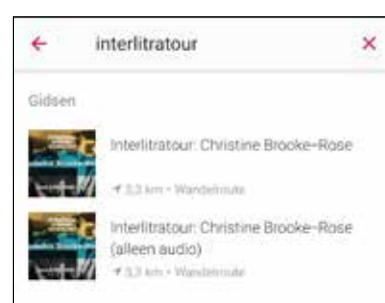
izi.travel - hoe gaat het in zijn werk?

Alle Interlitratur-wandelingen kun je zeer gemakkelijk doen met je smartphone via de izi.travel-app of website.

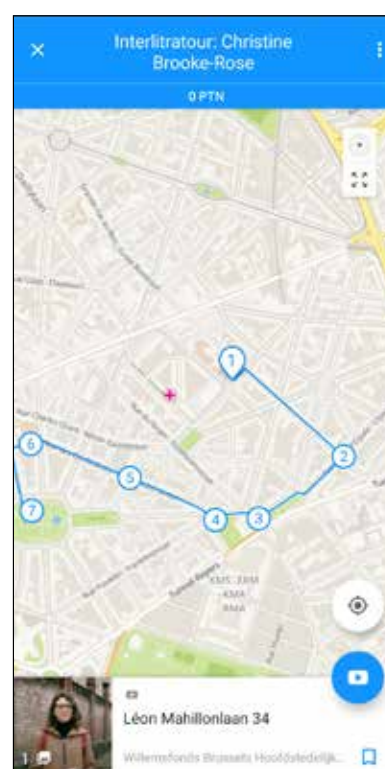
Om je een beetje op weg te helpen, zetten we hieronder enkele screenshots om je te tonen hoe dit in zijn werk gaat (aan de hand van de eerste wandeling die we creëerden). Natuurlijk kun je de filmpjes ook vanachter je bureau of vanuit je zetel bekijken, maar laat dit initiatief vooral een reden zijn om er nog eens op uit te trekken in onze stad!

Download de izi.travel-app op je GSM via Google Play Store of App Store. Het bovenstaande icoontje is de juiste.

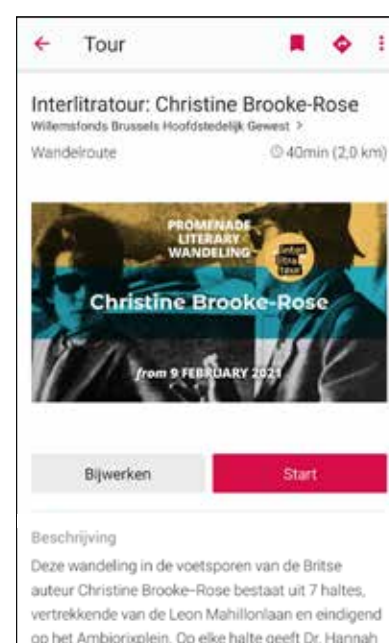
Klik in de app op "Ik ga naar..." en typ "Interlitratur" in.

Kies je wandeling.

Ga naar het vertrekpunt en start de video/audio.

Klik op Start om de wandeling te beginnen. Zet je GPS aan, zo kun je de route volgen terwijl je wandelt. De video's kan je eventueel al vooraf downloaden met WiFi.

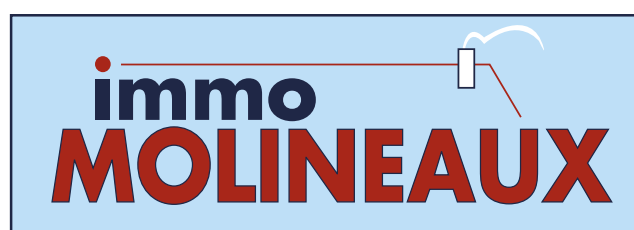
Bekijk/beluister de uitleg van de gids en wandel vervolgens verder op de kaart.

Advertentie

Verkoop ZONDER affiches

99,1%
afhandeling

**Reeds 45 jaar tot uw dienst
BRUSSEL & de RAND**

Basilieklaan 108 b. 21 - 1082 Brussel
02 468 04 54
www.immomolineaux.be - immo@molineaux.be - BIV 207 286

De agenda verandert snel in deze periode.

Blijf op de hoogte met onze nieuwsbrief!

Verstrengingen en versoepelingen van de coronamaatregelen: niemand weet wanneer wat mogelijk zal zijn. Vanaf het moment dat er opnieuw versoepelingen komen, willen we wel regelmatig geleide wandelingen in open lucht organiseren voor kleine groepen. Deze kunnen we dus echter niet lang op voorhand aankondigen en deze zijn dus niet in Kortweg terug te vinden.

Bijvoorbeeld: in maart was er plots een opportuniteit om enkele waterwandelingen in Brussel te organiseren voor groepjes van 6 personen. Deze konden we enkel via e-mail communiceren en niet in ons magazine Kortweg.

Wil je steeds op de hoogte blijven van de laatste nieuwe activiteiten? Schrijf je dan in voor de e-nieuwsbrief via <http://nieuwsbrief.willemsfondsbrussel.be>

Meer dan 50.000!

In februari telden we in Brussel voor het eerst meer dan 50.000 leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs. 51.350 om exact te zijn. In 2000 waren dat er nog geen 33.000.

Dat cijfer, 50.000, vat zowat alles waar het Willemsfonds voor staat. Het succes van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is het verschil tussen het zoet cultuurflamingantisme en het zuur kaakslagnationalisme. 20 jaar lang hebben de opeenvolgende ministers van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel; Guy Vanhengel, Jean-Luc Vanraes en Sven Gatz, niet toevallig allemaal politici met een Willemsfondsachtergrond, de deuren van het Brussels Nederlandstalig onderwijs opengegooid. Ze hebben scholen uitgebreid en gerenoveerd, nieuwe scholen gebouwd. Ze hebben dit gedaan in samenwerking met alle netten; het gemeenschapsonderwijs, het gemeentelijk onderwijs én het vrij onderwijs, zonder daarbij enig onderscheid of levensbeschouwelijke a priori's voorop te stellen.

Ze gaven vooral niet toe aan de eindeloze prietpraat over kwaliteit ten koste van kwantiteit, aan de angst voor de achteruitgang van het onderwijs of de kennis van de taal door de veelal van thuis uit niet-Nederlandstalige leerlingen. Ze gaven ook geen krimp bij de claim dat het niet met Vlaams geld was dat we anderstaligen moesten lesgeven... Ik bespaar u de veelal verdoken, maar soms ook openlijk racistische verwijzingen naar de afkomst van de nieuwe leerlingen. Niet fraai. De adepten van de angst voor verandering en de kaakslagschool van het Vlaams nationalisme hadden altijd wel een nieuwe reden, een nieuw uitvlucht om de vooruitgang van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel af te remmen. Maar Vanhengel, Vanraes en Gatz begrepen wél hoe de stad veranderde. En vooral, welke rol het Nederlands

daarin te spelen had! Tegen alle weerstand in hebben ze altijd gekozen voor meer kwaliteit voor iedereen, voor samenwerking met experts inzake onderwijs, deskundigen inzake pedagogie. Ze kozen om de scholen materieel en financieel te steunen en vertrouwen te geven aan directeurs, leerkrachten en leerlingen. Het Brussels Nederlandstalig onderwijs werd een kwaliteitsmerk voor en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Merci Guy, Jean-Luc en Sven!

Deze drie zoete taalflaminganten, de vele schooldirecteurs en de duizenden leraars hebben de afgelopen jaren in een grootstad die in snel tempo een kosmopolitische wereldstad is geworden, het Nederlands een boost gegeven die zelfs voelbaar is tot in de rand. Zonder zoete taalflaminganten in Brussel zou het Nederlands in de hoofdstad vandaag totaal gemarginaliseerd zijn. Een relikwie uit het verleden. En zou de stadsvlucht naar de rand enkel Franstalig zijn. We horen vandaag echter opnieuw kinderen onder elkaar Nederlands spreken op de metro en de tram, op de voetbalveldjes, in de dansles. Dat was 20 jaar geleden helemaal anders. Nederlands is vandaag ook een veelkleurige taal in de stad, over culturele verschillen en achtergronden heen. Ook dat is anders dan 20 jaar terug. We noemen dit flamingantisme zoet, omdat het mensen aanspreekt die er zelf voor kiezen onze taal te omarmen. Niet omdat ze daar door wetten toe gedwongen worden. We stellen de taalwetgeving niet in vraag, maar toegegeven, die taalwetgeving heeft nog geen fractie verwezenlijkt van wat 20 jaar Nederlandstalig onderwijs wel heeft gedaan.

Laat de zure kaakslagnationalisten maar klagen en zagen over hun romantisch Vlaams Brussel uit het verleden. Onze zoete taalflaminganten hebben intussen de daad bij het woord gevoegd en geïnvesteerd in scholen, in onze taal, in cultuur en in de stad. Proficiat met de meer dan 50.000 leerlingen en merci.

Namens het Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Mireille De Winter-Corteville

80 jaar terug in de tijd

Voetbal onder de avondklok, martelingen in Breendonk

Sinds de Duitse inval in mei van 1940 was het al bijna een jaar alleen maar improvisatie dat de klok sloeg bij de Belgische Voetbalbond. Logischerwijze was de vorige competitie niet afgewerkt geraakt en waren er ook nog een paar interlands afgezegd. Maar in september 1940 was het voetballeven weer op gang getrokken. Met toestemming van de bezetter. Die streefde vooral 'Ruhe und Ordnung' na in het al bij al vrij onbeduidende België dat eigenlijk vooral als gateway naar Frankrijk diende. Brood en Spelen waren de ordewoorden en gezien het met de aanvoer van dat brood nogal pover gesteld was door alle internationale blokkades, moesten sport en ontspanning het volk rustig houden.

Niet alles was intussen terug normaal. De treinen reden nog altijd alles behalve betrouwbaar en een pak spelers en supporters was nog maar mondjesmaat teruggekeerd uit de Duitse gevangenkampen, waar ze als soldaat na de 18-daagse veldtocht terecht waren gekomen. Maar er was wel een competitie van start gegaan. Die was verdeeld in twee reeksen, waarna de beste vier van elke reeks in een eindronde met heen- en terugwedstrijden zouden bepalen wie uiteindelijk kampioen zou worden. (Al zou het een officieus kampioenschap betreffen.)

De eerste speeldag van die eindronde, op 15 juni 1941, in de kwartfinales, had meteen een verrassing van formaat opgeleverd, toen Racing Club de Bruxelles KV Mechelen in eigen huis, in Ukkel, met maar liefst 4-0 had geklopt. Maar Malinois had een week later thuis, onder impuls van zijn ontketenende spits Bert De Cleyn (die voor de gelegenheid 5 keer scoorde), de situatie alsnog rechtgezet en een overrompelende 7-0 zege geboekt. Mechelen werd daardoor ook meteen, samen met Liersche SK tot favoriet op de eindzege uitgeroepen. Maar dan moest het eerst nog voorbij White Star raken, de ploeg uit Sint-Pieters-Woluwe.

De halve finales moesten beslecht worden in één enkele match. Aanvankelijk was het de bedoeling dat die plaats zou vinden op neutraal terrein in Brussel, in het stadion van Union. Maar de match werd toch nog verhuisd naar Mechelen. Weliswaar naar het stadion van KV's stadsrivaal, Racing. Reden? De onherroepelijke oorlogsomstandigheden. De wedstrijd was gepland op zondagmiddag 29 juni, om 16u30. Maar de kans was groot dat de Mechelaars na afloop van die match hun eigen stad niet meer binnen zouden mogen... En dat omwille van ... de avondklok. Wie na 19u30 in Mechelen nog op straat rondliep, werd zonder pardon door de Duitsers opgepakt...

Mechelen beleefde in de lente en zomer van 1941 één van de somberste periodes uit haar bestaan. De drastische avondklok was door de Duitsers al enkele weken voordien ingevoerd na een aantal gewelddadige incidenten. De gebrekkige voedselvoorrading had in de Dijlestad geleid tot grote spanningen. Gelijktijdig hadden de Duitsers in april ook een leeftijdsverordening afgekondigd, waardoor burgemeesters ouder dan 60 verplicht waren om de baan te ruimen. Ook in Mechelen was dat het geval. De 69-jarige katholiek Karel Dessain, toevallig ook broer van KV Mechelens voorzitter Francis Dessain (ook wel bekend als 'kannunik Dessain') was vervangen door een oorlogsburgemeester van het collaborerende VNV... Het verzet tegen de Duitsers was daardoor stevig aangewakkerd geraakt. Mechelse verzetslui waren tot daden overgegaan. Op 13 mei werd een granaat gegooid naar de Kriegskommandatur in de Graaf van Egmontstraat. Dezelfde avond nog werd er door de Duitsers al een sluitingsuur afgekondigd voor alle openbare lokalen. In de

Oscar Van Kesbeek samen met Francis Dessain, voorzitter van KV Mechelen (toen nog FC Malinois)

daaropvolgende weken waren er nog twee granaatinslagen. De Duitse represailles lieten opnieuw niet lang op zich wachten. De stad belandde in een Duitse houdgreep. De avondklok werd veralgemeend en verstrengd tot 19u30 en de Mechelaars werd een dwangsom opgelegd van 1 miljoen Belgische frank. Maar er zou ook een Duitse vergeldingsdaad volgen die het hele Belgische voetbal op zijn grondvesten zou doen daveren.

Op 26 mei pakten de Duitsers twee Mechelse notabelen op; de socialistische oudminister Désiré Bouchery (1888 – 1944) en vooral de liberaal Oscar Van Kesbeek (1886–1943). Gewezen volksvertegenwoordiger, schepen van Schone Kunsten, maar ook voorzitter van het liberale Racing Mechelen en ... van de Belgische voetbalbond.

Van Kesbeek stond al langer op de radar van de Duitsers. Tijdens de eerste wereldoorlog had hij als jonge snaak al stevig uitgehaald naar de Activisten, wat hem een tijdje in de gevangenis deed belanden. De Duitsers en de collaborateurs waren dat blijkbaar ook niet vergeten. Tijdens deze nieuwe Wereldbrand waren er al smeercampagnes tegen hem opgezet. Van Kesbeek was zonder meer een doorn in het oog van velen. Hij had altijd al een nogal 'cassante' persoonlijkheid gehad. (Ook bij de Voetbalbond had hij quasi even veel vijanden als vrienden.) In de ogen van de collaborateurs was hij een 'franskiljon' en hij stond bij de Duitsers bekend als 'Deutschfeindlich'. Er waren ook geruchten dat hij meewerkte aan de verspreiding van sluikbladen van het verzet. Op de achtergrond speelde natuurlijk ook wel mee dat hij als voorzitter van de Belgische Voetbalbond aan het hoofd stond van één van de meest halsstarrig Belgicistische instellingen, waar de bezetter maar moeilijk een vat op kreeg... Toen hij op 26 mei opgepakt werd, werd hij afgevoerd naar het nabij gelegen Fort van Breendonk... Het Belgische bijhuis van de hel op aarde...

Zelfs in die omstandigheden ging het voetbal door. Op het ogenblik dat Racings voorzitter volgens de geplogenheden van het Fort blootgesteld werd aan de honger en de meest groteske martelingen, speelden KV Mechelen en White Star op het terrein van zijn club om een plaats in de finale van het oorlogskampioenschap. Tot verbazing van velen

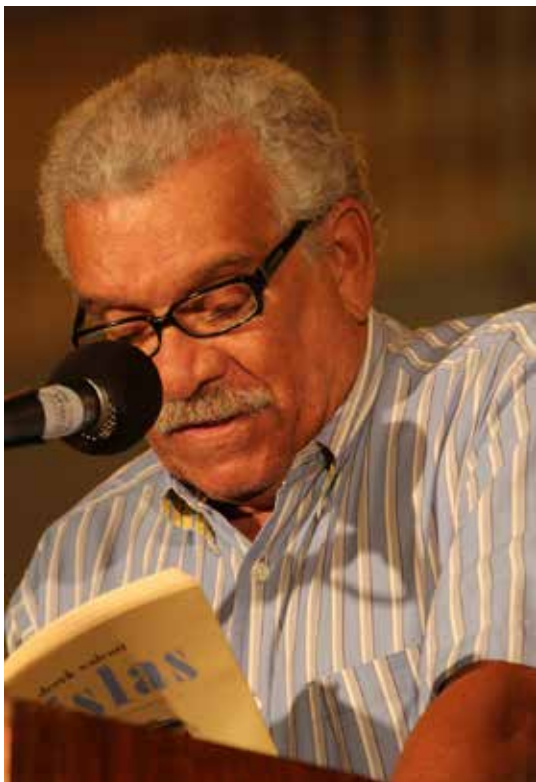
was het niet de lokale favoriet die het haalde, maar wel het al bij al bescheiden White Star. 10.000 Malinoissupporters zagen hoe hun ploeg 70 minuten lang de partij domineerde en zwaar op de White Stardefensie inbeukte. De cijfers spraken boekdelen, 9 hoekschoppen voor Malinois tegen 1 voor White Star. Maar ook op sportief vlak was er weinig licht in de duisternis voor de Mechelaars. Ze gingen ten onder aan enkele ingevingen van White Stars steraanvaller, Arsène Vaillant. Het werd 1-3 voor White Star.

Op 6 juni speelde White Star de finale om het Belgische kampioenschap tegen Liersche. Liersche haalde het in Brussel en werd (officieus) kampioen van de bizarre en enigszins dramatische oorlogskompetitie 1940-41. Twee dagen na de finale werd Van Kesbeek vrijgelaten, na zes weken gevangenschap. Dat gebeurde onder andere na bemiddeling van Karel en Francis Dessain. De voorheen uiterst vitale Racingvoorzitter bleek een gebroken man. In Breendonk liep hij een leveraandoening op, waaraan hij anderhalf jaar later, op 27 februari 1943, zou komen te overlijden. Zijn begrafenis, met een grote lijkstoet, bracht een groot deel van de Mechelse bevolking op de been. Ze zou uitgroeien tot een teken van stil verzet tegen de Duitse bezetter. Bij de Belgische voetbalbond werd Van Kesbeek opgevolgd door zijn vriend Francis Dessain, voorzitter van het KV Mechelen, dat dat seizoen in 1943 terug een lichtje in de Mechelse ooglogsduisternis zou aansteken, door voor de eerste keer in zijn bestaan Belgisch landskampioen te worden.

Kurt Deswert

Begravenis van Van Kesbeek in 1943: de lijkstoet trekt door de straten van Mechelen.

Archipels - Derek Walcott

*Aan het eind van deze zin, zal regen beginnen.
Aan de rand van de regen, een zeil.*

*Langzaam zal het zeil eilanden uit het oog verliezen;
in een mist zal het geloof vervagen in havens
van een volledig geslacht.*

*De tienjarige oorlog is over.
Helena's haar, een grijze wolk.
Troje, een witte askuil
bij de miezelende zee.*

*De miezel verstrakt zoals de snaren van een harp.
Een man met bewolkte ogen raapt de regen op
en tokkelt de eerste lijn van de Odyssee.*

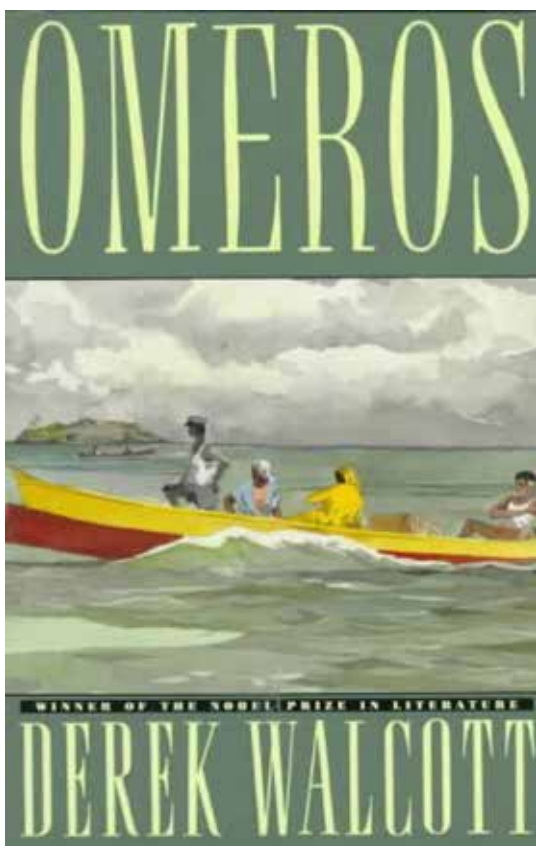
In de handen van Nobelprijswinnaar Derek Walcott (1930 – 2017) transformeerde de Odyssee, één van de oerverhalen van de westerse literaire canon, in een wervelend, postmodern relaas over het leven in het Caraïbische gebied. In 'Omeros' (1990), Walcotts 7-delige poëtische epos, is er geen sprake van Griekse helden en geschaakte koninginnen. Wel van vissers en huisvrouwen en ook Walcott zelf verschijnt ten tonele. Het was niet de eerste keer dat de dichter zich op de Odyssee zou baseren. Dat deed hij eerder ook al in dit gedicht, dat uit de bundel 'The Fortunate Traveller' (1981) komt. In zekere zin is het een poëtische prelude voor het werk waardoor hij later onder meer de Nobelprijs zou winnen.

Walcott werd geboren en groeide op in Saint-Lucia, één van de eilanden van de West-Indies, dat gekluisterd ligt tussen de Caribische Zee en de Noord-Atlantische Oceaan. Omwille van haar strategische ligging, strekten de Fransen en Britten eeuwenlang om heerschappij over het eiland. Het geredetwist leverde Saint-Lucia de bijnaam 'Helena van West-Indië' op, verwijzend naar Helena van Troje¹, die de inzet was van de catastrofale machtsstrijd tussen Griekenland en Troje in Homerus' Illias en Odyssee. Van daaruit was het voor Walcott geen al te grote stap om zijn eigen omvattende epos te schilderen over de Caraïben op een canvas dat al millennia oud was².

In 1981, toen dit gedicht verscheen, was Saint-Lucia net 2 jaar onafhankelijk geworden (van Groot-Brittannië). In zijn gedicht kijkt Walcott terug op die periode, die net als in Troje 'een witte askuil' achter heeft gelaten. Walcott gebruikt de Odyssee als een metafoor om te spreken over het lot van zijn eigen eiland, met zijn eeuwenoude geschiedenis van slavernij en kolonialisme. Maar ook met zijn unieke mix van culturen en invloeden, van talen en patois. Dat levert poëzie op die de brug slaat tussen de klassieke Europese traditie en die van het Caraïbische en Zuid-Amerikaanse gebied. Walcotts poëzie wordt daardoor soms wat taaier om meteen te vatten. Er moet wat op 'gekauwd' worden. En, om de volledige rijkdom ervan te kunnen waarderen, kan je best ook wat bijlezen over de geschiedenis van de West-Indies. Maar Walcotts werk is en blijft heel erg de moeite waard en misschien nog het beste bewijs van hoezeer culturele kruisbestuiving de meest wonderbaarlijkste resultaten op kan leveren.

Kurt Deswert

¹ De Engelse dichter Christopher Marlowe omschreef haar in zijn Doctor Faustus (1604) als 'the Face that launched a Thousand Ships', verwijzend naar haar schoonheid. ² De term 'schilderen' is in deze zin ook op een andere manier toepasselijk, gezien Walcotts voorgeschiedenis als schilder. Vandaar ook wellicht de grote aandacht voor kleuren en texturen in zijn poëzie.

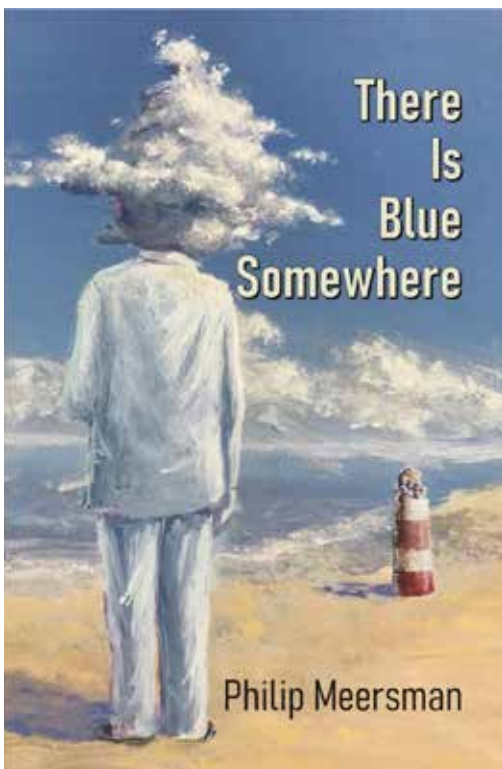

Poëzie in tijden van selfies

In zijn bekende essayboek 'De Barbaren' beschreef de Italiaanse auteur Alessandro Baricco de manier van millennials om naar de werkelijkheid te kijken; met een zekere oppervlakkigheid. De tijd van het klassieke cultuurbesef, met diepgaande aandacht voor specialisatie en haar torens van kennis, is volgens Baricco onherroepelijk voorbij. De wereld is divers geworden, ook en zeker in de manier waarop cultuur wordt gepercipieerd. Hogere en lagere cultuur wisselen elkaar moeiteloos af en krijgen allebei dezelfde waarde. Het was hieraan dat ik moest denken toen ik Philip Meersmans (*1971) nieuwe bundel 'There is Blue Somewhere' doornam.

Meersman heeft de afgelopen jaren een unieke reputatie verworven in de literaire wereld als performance artiest en poëtisch organisator. Hij is onder meer curator van het Brussels Planetarium Poetry Fest, dat jaarlijks door het Brusselse Willemsfonds wordt georganiseerd. Daarnaast is hij ook één van de drijvende krachten achter het slampoëziecircuit in onze hoofdstad. Maar hij is bovenal zelf ook dichter. En een bijzonder fascinerende bovendien. 'There is Blue Somewhere' is al zijn tweede origineel Engelstalige bundel. In 2014 verscheen al 'This is Belgian Chocolate' bij de New Yorkse Uitgeverij Three Rooms Press.

In zijn nieuwe bundel stuitert Meersman van links naar rechts, van hoog naar laag. Klassieke thema's zoals de minotaurus of figuren zoals de ronddolende Odysseus, verschijnen in zijn gedichten naast selfies, Sid Meier's pc-games of de glocalisering. Bij het lezen van zijn bundel maak je je de bedenking wat een modern mens nu juist zou moeten doen om de maatschappij van vandaag ordentelijk te kunnen vatten. Dat is wellicht an sich onmogelijk, al rijkt Meersman ons toch een aantal methodes aan, zoals bijvoorbeeld door die wereld van vandaag te bekijken door de lens van de homo turisticus, zoals in "Pictures of an exhibition

De Bom (6 augustus 1945, 8:15)

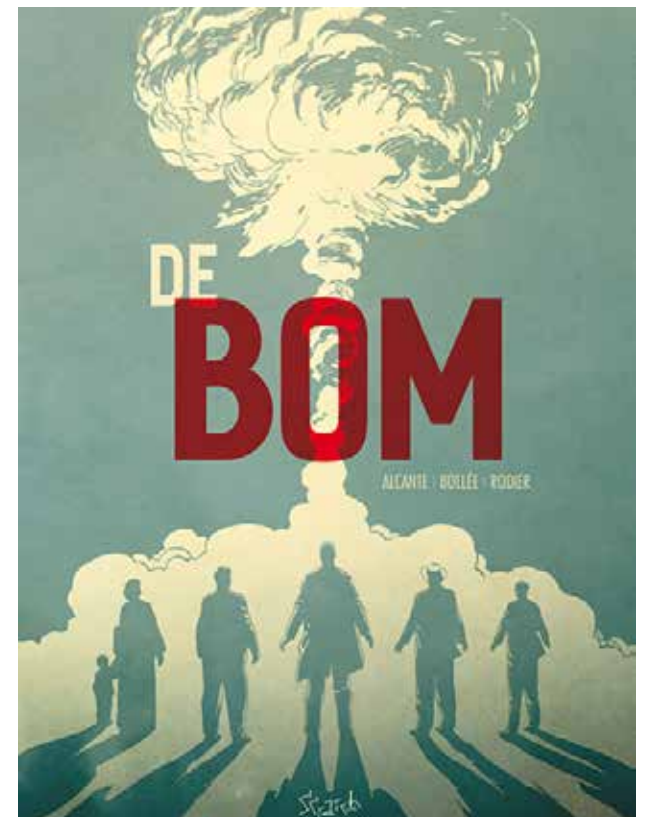
Graphic Novel La Bombe, door Didier Alcante, Laurent-Frédéric Bollée en Denis Rodier

De Bom is qua thema wel echt retro. Voor mij is dat Frankie Goes To Hollywood met hun hit Two Tribes, sirenes en schuilkelders, en een videoclip waar Tsjernenko (of was het Brezjnef, Andropov of Gorbatsjov) worstelend, Ronald Reagan in het oor bijt (of was het omgekeerd). Het is de periode van de film The Day After, van Doe Maar en de zinloosheid der dingen Tot dat de bom valt. De Bom is de koude oorlog. Punk kretten en New Wave vibes, tot '89, met op de achtergrond de rode telefoon, CIA en KGB, James Bond, de knop en één druk om de hele wereld te vernietigen.

De surrealist Marcel Mariën vatte het treffend samen: "Al kunnen we vandaag de hele wereld oplazen, toch is de kans dat de mensheid dit overleeft redelijkerwijs 1 op 2. Al bij al niet zo slecht. Ieder van ons afzonderlijk heeft geen schijn van kans op overleven". De angstaanjagende mogelijkheid dat de mens een einde kan brengen aan de mensheid is het thema van De Bom. De vintage versie dan. Vandaag draait het maatschappelijk debat over de race tegen de tijd van de mensheid en de wetenschap tegen de alles vernietigende klimaatopwarming. Op 6 augustus 1945 om 8u15 lokale tijd viel de bom op Hiroshima. 75 jaar geleden. Deze graphic novel uit 2020 is een herdenking. Het vertelt hoe briljante wetenschappers, meer dan één Nobelprijswinnaar, geëmigreerd vanuit Europa, president FDR van de Verenigde Staten overtuigen een atoombom te ontwikkelen. Ze zijn bang dat Nazi-Duitsland er zelf één ontwikkelt. Ze moeten Hitler vòòr zijn. Maar eens de bom bijna klaar is, de oorlog in Europa over is, Japan op het punt staat te plooiën en de spanningen met de USSR oplopen, stelt zich de vraag anders: "Mag je zo'n bom ook gebruiken?" Was de essentie van de bom niet ze te hebben om anderen van elk gebruik ervan te doen afzien, op gevaar van totale wereldwijde zelfdestructie. Is met Hiroshima de geest uit de fles? Het monster van Dr. Frankenstein? Of net omgekeerd: was er een Hiroshima nodig om elk totaal wereldconflict eens en voor altijd onmogelijk te maken? Heeft Hiroshima de oorlog verkort, of heeft het net random geweld zonder militaire doelen

op de allergrootste schaal gelegitimeerd? De auteurs (scenaristen Alcante en Bollée, en tekenaar Rodier) zijn erin geslaagd deze vragen in een spannend verhaal te gieten. Het verhaal vertelt over de ontwikkeling van de atoombom tijdens de tweede wereldoorlog. Het is historisch accuraat. Boordevol informatie. Het zit boordevol grote en kleine verhaallijnen. Er is ook actie en avontuur, naast complexe menselijke verhoudingen en spanningen. Er is zelfs een tikkeltje humor, en vooral veel emotie ... De protagonisten, veelal bekende historische figuren, worden levensecht en zeer persoonlijk neergezet. Je leeft met hen mee in hun dagelijks leven. De Italiaanse nobelprijswinnaar Enrico Fermi, de verrassende en bijzonder kleurrijke joods-hongaarse fysicus Leo Szilard die als initiatiefnemer van het Manhattanproject en vervolgens als tegenstander van het gebruik van de bom de hoofdrol opeist, generaal Leslie Groves, toch een beetje een karikatuur van de militair, de presidenten Franklin Roosevelt én vooral Harry Truman die het finale order geeft de bom te lossen, de excentrieke Robert Oppenheimer, ook Albert Einstein kan niet ontbreken, alsook Stalin en Churchill. Ontbreken ook niet: de soldaten van het commando Grouse die strategische Duiste installaties in Noorwegen gaan saboteren en Paul Tibbets, de piloot van de bommenwerper Enola Gay die van mening is dat hij een einde aan de oorlog heeft gebracht. En dan is er Kazuo Morimoto. Hij is het enige fictieve personage, maar toch het meest tastbare van het hele verhaal. Hij is het Japanse personage dat de auteurs samen met zijn familie doorheen het verhaal volgen. Hij zit op 6 augustus 1945 om 8u15 op een trapje voor de bank uit te rusten als de bom op Hiroshima valt. Een Hibakuscha zeggen de japanners. Hij sterft er samen met met 70.000?, 140.000?, 200.000? anderen. De effecten van de stralingen waren een open vraag voor de ontwikkelaars van de bom toen ze die dropten en bleven nog jaren slachtoffers eisen.

Een Belgische en een Franse scenarist die samen met een Canadese tekenaar een strip maken over Japan: het geeft qua *look and feel* de perfecte mix tussen de klassieke *BD Franco-belge*, de *Super Hero Comics*

en de Manga's. Deze strip tilt het genre van de graphic novel op. Zes jaar terug won een singer-songwriter de Nobelprijs voor literatuur. Ik heb me al eens de vraag gesteld of de grootste talenten in het vertellen van verhalen hun creativiteit vandaag niet zoeken in de filmindustrie (scenaristen, producers, directors). Als we zien hoe ook het genre van de graphic novel grenzen verlegt qua thema's, verhaallijnen en technieken, ... wat dan met scenaristen en tekenaars. Even googlen of er al een tweede versie van De Bom is?

Johan Basiliades

De Graphic Novel La Bombe van Didier Alcante, Laurent-Frédéric Bollée en Denis Rodier werd in het voorjaar van 2020 uitgegeven door Glénat i.s.m. de krant Le Monde. De Nederlandse editie De Bom kwam in november 2020 uit bij uitgeverij Scratchbooks. Het telt 432 bladzijden en is in zwart-wit.

at Chhatrapati Shivaji Maharaja Vastu Sangrahalaya (Formerly Prince of Wales Museum of Western India), Mumbai", waaruit volgende verzen: "the shining golden Sunday bests of the local women / contrasts heavily against the baggy anonimity of westerners"

Meersman voert in zijn bundel een werkelijkheid op -niet dé werkelijkheid, wat dat zou vergeefse moeite zijn- hic et nunc die aan spaanders gehakt is, door kolonialisme, consumentisme en andere -ismes. Hij brengt er gelijktijdig toch een zekere orde in; door zijn dadaïstische taalspel, het gebruik van typografie die een verre echo van Van Ostaijen is, het gebruik van humor en door te graaien in het grote Boek van culturele memes. Dat laatste doet hij bijvoorbeeld zeer expliciet in het volledig uit bekende filmcitaten opgebouwde "Last Press Conference by Caligula After the Appointed Incitatus Vice-President Before Pushing the big red Button in his Penthouse on Live TV". Het is een vreemde wereld, maar ze weet wel te boeien.

'There is Blue Somewhere' kan als overkoepelende metafoor wel tellen. Die blauwe lucht of dat blauwige zeewater, is dat immers niet de leegheid zelve? De afwezigheid die we toch – misschien tegen beter weten in – trachten in te kleuren om er ook maar enige betekenis aan te geven? Maar dat is dan ook weer de ultieme taak van de dichter, of zoals Meersman dat formuleert: "what philosophy shares with poetry is that there are no answers / which doesn't mean there shouldn't be questions asked"

Kurt Deswert

Het Willemsfonds geeft 5 exemplaren weg van het boek "There Is Blue Somewhere" van Philip Meersman.

Wil je kans maken om dit boek te winnen?
Ga dan naar <http://blue.willemsfondsbrussel.be> en waag je kans.
Deelnemen kan tot en met 3 mei. De winnaars worden persoonlijk gecontacteerd en het boek wordt per post opgestuurd.

Veel succes!

Een Blauwe Progressist als leeservaring

200 Bladzijden lang waan je je een XIXe-eeuwse, radicale, liberale, vrijzinnige bourgeois in Brussel.

Boekbespreking van *Een blauwe progressist. Charles Potvin (1818-1902) en het liberaal-sociale denken van zijn generatie*. Dit boek werd door Christoph De Spiegeleer geschreven en in 2011 uitgegeven door het Liberaal Archief.

De grootste valstrik voor een historicus is de geschiedenis retroactief te herschrijven. De kunst bestaat erin je in te leven in de tijdsgeest. Christoph De Spiegeleer vertelt ons in zijn biografie over Charles Potvin (1818-1902) eigenlijk bijzonder weinig over het leven van Potvin. Er is ook niet zoveel over geweten. Maar we leren wel alles over zijn leefwereld: hoe dacht een XIXe-eeuwse Brusselse progressist, met wie ging hij om, wat was zijn engagement en wat waren zijn netwerken, formele en informele contacten.

De evenknie van J.S. Mill

Charles Potvin was een schrijver van poëzie, theater en literatuur. Een filosoof. Hij was vooral ook een journalist en pamflettist, een beroepsopiniemaker bij wijze van spreken, thuis in alle cenakels van het bloeiende Brusselse radicalisme. Zo beschrijft De Spiegeleer aan de hand van de bronnen uit die periode, het complexe en vaak onderling tegenstrijdige intellectuele leven. De bronnen waren niet noodzakelijk de voor de hand liggende grote schrijvers die we vandaag op die periode projecteren.

Potvin zelf schipperde tussen rationalisme en positivisme, maar ook frenologie (vandaag een zeer bedenkelijke pseudowetenschap) of sociaal darwinisme. Hij was een flamingant, al was hij Waal, en een Belgisch patriot. Literatuur en kunst moest nationaal en geëngageerd zijn, in een tijd waar ook *l'art pour l'art* opgang maakte in de salons die hij frequenteerde. Hij was geëngageerd in de internationale vredesbeweging: een mix tussen nationalisme à la Mazzini en internationalisme. Economisch was hij een voorstander van vrijhandel en klassiek liberale opvattingen. Toch was hij ook doordrongen van het vroeg socialisme, beïnvloed door Proudhon, Fourier, Saint-Simon, vol *help u zelve*, onderlinge bijstand (mutualiteit) en de coöperatieve gedachte. De invloed van Marx en het materialisme was nog marginaal. Uiteraard was hij voor algemeen stemrecht. Maar toch vooral voor emancipatie en onderwijs. De nadruk lag bij het opvoeden van de arbeidersklasse tot deugd, spaarzaamheid en vooruitziendheid. Feminisme was ook een belangrijk

thema, toen al, maar bij Potvin en zijn generatie radicalen toch van het *de vrouw als de priesteres van het gezin*-genre. Potvin was vrijmetselaar. Hij was actief in de loge *Les Amis Philanthropes*, een politiek geëngageerd loge, in de stijl van de irreguliere Latijnse vrijmetselarij, zoals ze zich toen bij ons ontwikkelde. Als medeoprichter van *La Libre Pensée* was hij actief in de vrijzinnige netwerken, de internationale vrijzinnigheid ook. De opvattingen van vrijdenkers waren complex: bij sommigen doorspekt met mystiek, bij anderen meer verwant met een vrijzinnig protestantisme (zoals het unitarisme), een deïstisch spiritualisme, een streven naar een universele moraal en heel af en toe al atheïsme.

"*We hebben gezien*", schrijft De Spiegeleer, "*hoe sociaaldemocratie, nationalisme, flamingantisme en antiklerikalisme binnen progressistische liberale cultuur in Brussel heel wat andere zaken impliceerden dan men vandaag de dag zou denken*". Dat vat het wat samen. Hij voegt er aan toe: "*Potvin toonde zich in die zoektocht naar evenwicht binnen deze cultuur de Belgische evenknie van John Stuart Mill*". Dat geeft een idee van zijn impact in zijn eigen tijd.

Een klassieker

Potvin was lid van de *Ligue de l'Enseignement* en *Vlamingen Vooruit!*, samen met de Loge dé verzamelplaats van deze eerste generatie radicalen in Brussel... Als je de ledenlijsten van al deze verenigingen naast elkaar zou leggen, samen met de deelnemers aan internationale congressen, de leden van de *Liberale Partij* en de auteurs van bijdragen in *La Revue Trimestrielle*, *La Nation*, *La Revue de Belgique*, ... heb je het adressenboekje van het hele netwerk van terugkerende invloedrijke radicale persoonlijkheden rond Potvin in deze periode. En als Potvin beïnvloed werd door Pierre Joseph Proudhon of Giuseppe Mazzini, dan was het omdat deze net als Victor Hugo of Lajos Kossuth tot zijn persoonlijk politiek en cultureel netwerk behoorden.

In 2010 nodigden we met het Willemsfonds Schaarbeek-Evere-Sint-Joost ULB-professor Eliane Gubin uit om over het Brussels flamingantisme te komen praten.* Zij is de auteur van het referentiewerk uit 1979, "*Bruxelles au XIXe*

siècle: berceau d'un flamingantisme démocratique (1840-1873)". Een uniek boek dat laat kennismaken met het intense en complexe netwerk aan liberale en flamingante verenigingen en militanten in het vrijzinnige Brussel. ULB-professor John Bartier was Gubin al voorgegaan in tal van artikels die in 1981 gebundeld werden in "*Libéralisme et socialisme au XIXe siècle*". Ook briljant om die tijdsgeest te vatten.

Maar toegegeven, De Spiegeleer overtreft beide werken, in het Nederlands ditmaal. Hij voegt er de complexe intellectuele leefwereld rond Potvin aan toe, de publieke sfeer, *une communauté de système idéologique*. Hij beschrijft ook het uitgesproken internationale (trans-nationale) kader. In deze zin gaat hij verder dan Gubin en Bartier.

Het lezen van het boek valt bij de eerste bladzijden wat zwaar door de toelichting van de wetenschappelijke methode. Maar eens meegesleurd in het web van Potvins netwerken leest het vlot. Een nieuwe klassieker dus om het radicale liberalisme binnen de Brusselse burgerij te begrijpen. En dat dit werk school maakt qua methode bewijst Liberas (het Liberaal Archief). Ze publiceerden dit boek over Potvin in 2011. Reeds in 2018 gaven ze "*Georges Lorand (1860-1918), Een transnationale progressieve liberaal*"**, van Nathan Lauwers uit. Lauwers hanteert dezelfde methode om het netwerk en denkkader van de tweede generatie radicale liberalen, rond Lorand, Féron en Janson, na de generatie Potvin, te beschrijven.

Johan Basiliades

* Zie over deze activiteit van het Willemsfonds: "*Er zijn nog cultuurflaminganten*" in Herman Mennekens, Johan Basiliades en Kurt Deswert, *Vlaams, Sociaal en Liberaal in Brussel, een kort historisch overzicht*, (Willemsfonds, 2010).

** Zie bespreking van dit boek door Hans Van Rompaey in Kortweg nr. 82, Aug. 2020. Het Willemsfonds organiseerde in de zomer 2020 ook een lezing met Nathan Lauwers over Georges Lorand in het Brusselse Matonge naar aanleiding van 60 jaar onafhankelijkheid van Congo en de hele bewustwording rond dekolonisering van het straatbeeld in België.

WEDSTRIJD

Win het boek "Een blauwe progressist. Charles Potvin (1818-1902) en het liberaal-sociale denken van zijn generatie."

Het boek is nog steeds te koop bij Liberas (Liberaal Archief). Het kost 25 euro en kan besteld worden via info@liberas.eu. Met het Brusselse Willemsfonds geven we ook 3 exemplaren weg. Maak kans om dit boek gratis thuis opgestuurd te krijgen door tot en met 3 mei deel te nemen aan de wedstrijd. Dit doe je door naar <http://potvin.willemsfondsbrussel.be> te gaan. Veel succes!

Wil je nog meer te weten komen over Charles Potvin en zijn leefwereld? Op 15 juni vertelt auteur Christoph De Spiegeleer er meer over in het Huis der Kunsten in Schaarbeek. Voor meer info: zie pagina 1.

Brusselse vrouwen

Win het boek van Nisma Alakloul

Voor Interlitratuur 2020 organiseerden we in samenwerking met het Davidsfonds een lezing in de bibliotheek van Etterbeek. 'Brusselse Vrouwen' was de titel van deze krachtige avond waarin schrijfster Nisma Alakloul en vertaalster Désiree Custers met elkaar in gesprek gingen. De avond werd omlijst door de prachtige zang en vioolmuziek van Amel Sdiri.

Nu, iets meer dan een jaar later, herlas ik op Internationale Vrouwendag het verhaal van vijf Brusselse vrouwen, dat die avond zo overtuigend geïntroduceerd werd. We leren de vrouwen beetje voor beetje kennen, terwijl we heen en weer springen tussen hun verhalen. Allen hebben ze een eigen achtergrond en verhaal, waarmee ze in het leven en de stad voortbewegen. We zoomen in op hun levens in het Brusselse en volgen hoe het gesprek over/tussen Europa en de Arabisch wereld zich in al deze vrouwen op een volledig eigen manier vertaalt.

"Brusselse Vrouwen is een explosieve roman over maagdelijkheid, drugs, vreemdgaan en huiselijk geweld, met voldoende munitie om de vooroordelen die Arabieren en Europeanen over elkaar in stand houden, instant aan flarden te schieten." - bitbook.be

Dat Brussel het decor voor dit alles vormt, zorgde ervoor dat ik nog meer meegenomen werd op het pad van de uiteenlopende vrouwen. Ik zag ze zitten voor de beurs, op het terras aan de Sint-Gorikshallen, wandelend in de parken... Wat kan er allemaal in iemand omgaan; welke strijd wordt elke dag gevoerd en hoe zijn we hetzelfde ondanks de verschillen die we in eerste instantie misschien vooral ervaren?

Suzanne ter Haar

WEDSTRIJD

Wil je dit boek graag winnen?

Surf tot uiterlijk 3 mei naar <http://brusselsevrouwen.willemsfondsbrussel.be> en laat je gegevens achter. De 5 winnaars worden nadien gecontacteerd en krijgen het boek thuisgestuurd.

Een terugblik op onze nieuwjaarsactie

Dit jaar konden we niet gezamenlijk het glas klinken op het nieuwe jaar. Toch luidden we eind januari het nieuwe jaar feestelijk in met een concert van de band Gorgona in het Brusselse Affligem Café. Dit werd rechtstreeks digitaal uitgezonden. Om extra te kunnen genieten van het concert, brachten we bovendien een apero-box met allerlei lekkernijen aan huis bij meer dan 200 ingeschrevenen in Brussel. Op die manier ondersteunden we tevens verschillende Brusselse traiteurs. Graag willen we ook alle vrijwilligers die zich hebben ingezet voor deze actie nog eens heel hartelijk bedanken.

Het concert van Gorgona (opnieuw) beluisteren kan nog steeds via <http://concert.willemsfondsbrussel.be>

Willemsfonds Woluwe shaket erop los met leerlingen & brengt leven in de (alcoholvrije) brouwerij

Leerlingen op internaat van de scholen in de Woluwe (het KIW en Don Bosco) mogen elke woensdagnamiddag een activiteit naar keuze uitproberen. Ze kunnen naar een sportclub, de academie, het jeugdhuis... Maar omwille van corona is dit niet meer mogelijk. Daarom sloegen jeugdhuis De Schakel, Brede School SPW en het gemeenschapscentrum Op-Weule de handen in elkaar om voor deze jongeren ter plaatse een aantal activiteiten te organiseren die volledig coronaproof zijn.

Dit is geen simpele taak, want het gaat hier om een 80-tal jongens en meisjes van 6 tot 20 jaar, met en zonder beperking. Voor deze brede en diverse groep werd met middelen van de VGC Jeugddienst geprobeerd om een aanbod te voorzien dat iedereen zoveel mogelijk kon plezieren. Daarom werd aan de jongeren gevraagd om zelf te kiezen.

Een lijst van uiteenlopende activiteiten werd zo opgesteld: new games, lasershooting, lego, archery tag, escape games, springkasteel, bubble voetbal, levende kicker, beatboxen, drone vliegen... en mocktails leren maken. Voor dat laatste werd het Willemsfonds aangesproken en gingen Aviva en Carla twee woensdagnamiddagen mocktails brouwen met de leerlingen. De twee dames kozen ervoor de hipste, op basis van infuzen, te presenteren. Er werd lustig op los geschakeld, geproefd en commentaar gegeven. Ook kregen de leerlingen een receptenboekje met heel wat tips.

De internaten evalueren het zeer positief, en dat merken ze vooral aan het mentale aspect. Er waren vóór deze workshops veel meer jongeren die er een beetje doorzaten. Deze activiteiten breken hun normale internatroutine en maken de lockdown draaglijker en zelfs aangenamer.

We geven dan ook graag ook het recept mee van de **Karibu Sun**, die eensgezind door alle leerlingen tot beste mocktail werd uitgeroepen. Dit drankje werd gecreëerd door Sepideh Sedaghatnia, de bekende sommelier, schermgezicht van 'Mijn Pop-Uprestaurant', auteur en eigenares van een gastrobar in Antwerpen.

Ingrediënten voor een Karibu Sun:

- 15 cl rooibosinfusie
- 3 cl gembersiroop (makkelijk te maken door suikersiroop en gimber te mengen)
- Gingerale
- ijsblokjes

Bereidingswijze:

1. Maak allereerst je rooibosinfusie met een theezakje of losse rooibos en laat dan afkoelen.
2. Meng de rooibosinfusie en de gembersiroop.
3. Voeg de ijsblokjes toe en roer goed.
4. Werk af met gingerale.
5. Serveer in een gekoeld cocktailglas op voet.

Colofon

Werkten mee aan deze editie: Johan Basiliades, Pieter-Jan De Coster, Mieke De Groen, Mireille De Winter-Corteville, Carla Dejonghe, Kurt Deswert, Yarrid Dhooghe, Suzanne ter Haar en Hans Van Rompaey. Ook dank aan Liberas (Liberaal Archief).

Wil je Kortweg gratis thuis aankrijgen? Of wil je deze niet meer ontvangen?

Laat ons iets weten via mail, telefoon of post.

- 🌐 www.willemsfonds.be/brussels-hoofdstedelijk-gewest
- 📌 Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- 📞 0497 58 54 96 of suzanne.terhaar@willemsfonds.be
- 📍 Postadres: Andrée De Jonghstraat 12 bus 17, 1020 Laken

WINNAARS

Winnaars boekenwedstrijden vorige Kortweg

In Kortweg 85 waren er twee wedstrijden waarbij boeken werden verloot.

Het boek "**Sociaaldemocratisch toekomstbeelden, vrij naar Bebel**" door Eugen Richter, met inleiding door Patrick Stouthuysen werd gewonnen door: J.-L. Cremers, J. Roche en H. Gielen

Het boek "**De klimaatvluchteling**" door Dirk Vanderlinden werd gewonnen door: R. Storms, W. Lerooy, K. Vangeenderhuysen, B. De Vis en P. Magermans

Proficiat aan allen!

Online

INFOSESSIE WILSVERKLARINGEN

Informatie over de wettelijke mogelijkheden en praktische ondersteuning bij het invullen van de wilsverklaringen.

Elke eerste dinsdag van de maand

DATA 2021

Di. 04/05: 19u00 ▶ 20u30
Di. 01/06: 19u00 ▶ 20u30

PROGRAMMA

19u00: welkom & inloggen
19u10: infosessie & vragen
20u30: afronden

MEER INFO

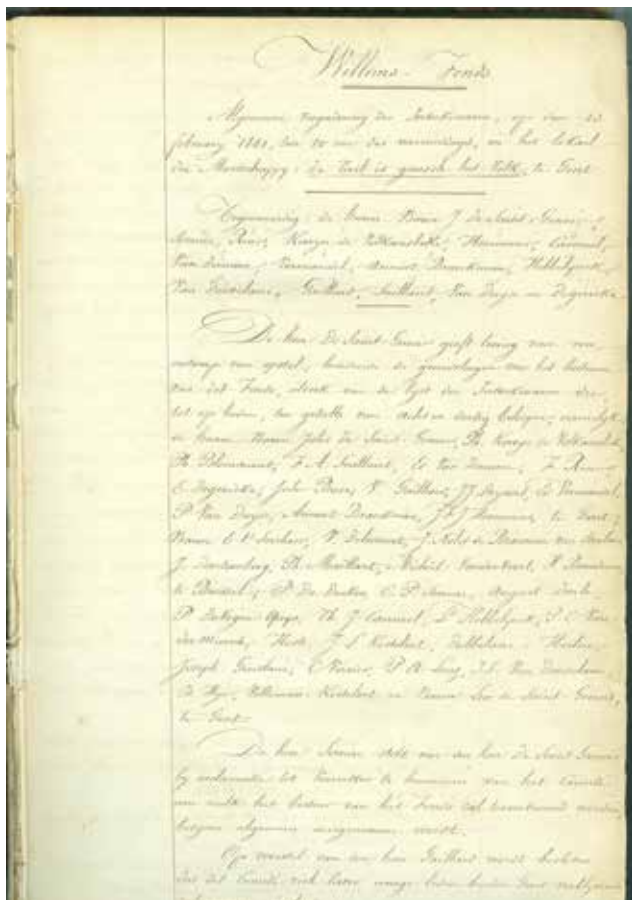
huisvandeMens Brussel
Tel. 02/242.36.02
www.vrijzinnigbrussel.be

INSCHRIJVEN

Deelname is **gratis**, per infosessie aanvaarden we **max. 8 personen**. Daarom graag vooraf inschrijven via www.vrijzinnigbrussel.be of levenseinde@vrijzinnigbrussel.be en dan bezorgen we je de link om deel te nemen.
f @huisvandeMensbxl

Gratis deelname

170 jaar Willemsfonds

Oprichtingsakte van het Willemsfonds, 23 februari 1851

Het Lakenmetershuis op de Vrijdagmarkt in Gent, nog steeds de maatschappelijke zetel van het Willemsfonds

Op 23 februari 1851 werd het Willemsfonds opgericht door 38 stichtende leden. De naam van de vereniging verwees naar de enkele jaren eerder overleden Jan Frans Willems, een voorvechter van de Vlaamse rechten van het eerste uur. Het Willemsfonds is de eerste cultuurvereniging van Vlaanderen.

Vanaf het begin had het Willemsfonds als doel om de Nederlandse taal- en letterkunde te ondersteunen. De voornaamste activiteiten waren het uitgeven van Nederlandstalige boeken en het aanmoedigen van iedereen die zich inzette voor het gebruik van het Nederlands.

Het Willemsfonds was bij zijn ontstaan een neutrale vereniging. Liberalen en katholieken voerden samen actie rond de taalproblematiek in België. Daar kwam in 1862 onder impuls van de Vlaamsgezinde en vrijzinnige Julius Vuylsteke verandering in. Katholieken, waaronder Jan Baptist David, verlieten toen het Willemsfonds dat naar hun mening te vrijzinnig was geworden.

Vanaf 1868 startte het Willemsfonds met een afdelingswerking. Deze lokale afdelingen - de eerste Brusselse afdeling kwam er in 1873 - hadden vooral tot doel om de cultuurspreiding in Vlaanderen te bevorderen via bibliotheken en volksvoordrachten. Het behartigen van de Vlaamse belangen gebeurde vanaf dat moment niet enkel via taal en literatuur, maar ook via politieke en sociaaleconomische standpunten. Zo werd het Willemsfonds een belangrijke vereniging binnen de Vlaamse beweging. De vereniging had vooral een groot aandeel in het tot stand brengen van een naar taalgebruik leefbaarder Vlaanderen.

Nu, 170 jaar later, is het Willemsfonds uitgegroeid tot een sociaal-culturele vrijwilligersorganisatie met een hart voor de Nederlandse taal. We zijn een ontmoetingsplaats waar je geniet van cultuur in de ruimste zin van het woord. Jaarlijks organiseren onze meer dan vijfhonderd vrijwilligers uit negentig afdelingen meer dan 1500 culturele activiteiten.

Onze 170ste verjaardag laten we natuurlijk niet ongemerkt passeren. Als corona het toelaat, toeren we vanaf de zomer met Camping Willems door heel Vlaanderen en Brussel. Met leuke activiteiten, boeiende verhalen en heerlijke lettersoep komen we naar je toe. In de volgende Kortweg lees je hier meer over.

Yarrid Dhooghe
Willemsfonds

Volgende keer in Kortweg

170 jaar Willemsfonds:
Hoe en waarom werd de uil het logo van onze vereniging, en welke rol speelde de Brusselse Willemsfondser Julius Hoste jr. daarbij?

Zet je mee de traditie verder?

Word lid van het Willemsfonds!

Dit kan door 15 euro te storten op rekening

BE39 0010 2817 2819 van Willemsfonds vzw.

Per extra gezinslid betaal je 3 euro bij.